

Sygn. akt **II AKa 258/14**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Olszewski
Sędziowie:	SA Piotr Brodniak (spr.) SO del. do SA Joanna Wieczorkiewicz-Kita
Protokolant:	sekr. sądowy Karolina Pajewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Janiny Rzepińskiej

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2015 r. sprawy

1) Z. B.

oskarżonego z art. 296 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., art. 586 k.s.h.

2) Z. Ł.

oskarżonego z art. 296 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 300 § 1, 2 i 3 k.k. w zb. z art. 302 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., art. 586 k.s.h.

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp.

z dnia 22 maja 2014 r., sygn. akt II K 57/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczony wobec Z. Ł. w punkcie VII części dyspozytywnej wyroku obowiązek naprawienia szkody ogranicza do kwoty 377.963 (trzysta siedemdziesiąt siedem tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt trzy) złotych należnej spółce z o. o. (...) w P.;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy uznając apelacje prokuratora oraz obrońcy Z. B. za oczywiście bezzasadne;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych z VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu Z. Ł. z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalania Z. Ł. od kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym;

V. zasądza od Z. B. na rzecz Skarbu Państwa 1/3 wydatków związanych z postępowaniem odwoławczym, 1/3 tych wydatków obciąża Skarb Państwa, a ponadto za postępowanie odwoławcze wymierza Z. B. opłatę w kwocie 100 (stu) złotych.

Joanna Wieczorkiewicz-Kita Andrzej Olszewski Piotr Brodniak

Sygn. akt II AKa 258/14

UZASADNIENIE

Z. Ł. został oskarżony o to, że:

I. w okresie między 23 a 25 września 2009 r. w S., K. i D., działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, pełniąc funkcję Prezesa Zarządu (...) sp. z o.o. i tym samym będąc obowiązany do zajmowania się jej sprawami majątkowymi i gospodarczymi, poprzez nadużycie uprawnień do dysponowania majątkiem i niedopełnienie obowiązków ustalenia rynkowej wartości majątku spółki, wyrządził spółce szkodę majątkową w wielkich rozmiarach, w kwocie nie mniejszej niż 3.015.455 PLN, w ten sposób, że w dniu 23 września 2009 r. sprzedał na rzecz Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. nieruchomości (...) sp. z o.o. w postaci praw użytkowania wieczystego gruntów oraz zabudowań, położonych w S. przy ul. (...), wymienionych w akcie notarialnym sporządzonym przez Notariusz G. M., rep. (...), wartości nie mniejszej niż 3.463.000 PLN, za kwotę 447.545 PLN, przy czym jednocześnie wobec grożącej (...) sp. z o.o. upadłości opisaną sprzedażą nieruchomości udaremnił i uszczuplił zaspokojenie wielu wierzycieli, a także poprzez zbycie tej nieruchomości udaremnił wykonanie na szkodę wielu wierzycieli orzeczeń sądów i innych organów państwowych, nadto w dniu 25 września 2009 r. uzyskaną ze sprzedaży nieruchomości kwotą 447.545 PLN, nie mogąc zaspokoić wszystkich wierzycieli spłacił w części wyłącznie jednego wierzyciela - B. Ł., czym działał na szkodę pozostałych wierzycieli,

tj. o czyn z art. 296 § 1 i 3 kk w zb. z art. 300 § 1, 2 i 3 kk w zb. z art. 302 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i w zw. z art. 12 kk;

II. w okresie od 09 kwietnia 2006 r. do 26 stycznia 2012 r. w S. i P., będąc Prezesem Zarządu (...) sp. z o.o. nie zgłosił wniosku o jej upadłość, pomimo powstania od 15 kwietnia 2006 r. warunków uzasadniających upadłość spółki

tj. o czyn z art. 586 ksh.

Z. B. został oskarżony o to, że:

III. w okresie od 30 września 2009 r. do 15 grudnia 2010 r. w S., D. i C., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, pełniąc funkcję Prezesa Zarządu (...) sp. z o.o. i tym samym będąc obowiązany do zajmowania się sprawami majątkowymi i gospodarczymi spółki, przez niedopełnienie obowiązków należytej oceny celów transakcji i ich skutków oraz nieprzeprowadzenie prognozy ekonomicznej podejmowanych przedsięwzięć gospodarczych, w imieniu i na rzecz spółki w dniu 30.09.2009r. zakupił od Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. nieruchomości w postaci praw użytkowania wieczystego gruntów oraz zabudowań, położonych w S. przy ul. (...), zaciągnął na ten cel od M. Ł. pożyczki w łącznej kwocie 490.000,00 PLN, przyjął niekorzystny sposób rozliczenia umowy najmu z dnia 01.10.2009 r. zakupionych nieruchomości, czym wyrządził (...) sp. z o.o. znaczną szkodę majątkową w kwocie nie mniejszej niż 913.969,13 PLN

tj. o czyn z art. 296 § 1 kk w zw. z art. 12 kk;

IV. w okresie od 06 lipca 2009 r. do 15 grudnia 2010 r. w C. i K. będąc Prezesem Zarządu (...) sp. z o.o. nie zgłosił wniosku o jej upadłość, pomimo powstania od 15 kwietnia 1997 r. warunków uzasadniających upadłość spółki

tj. o czyn z art. 586 ksh.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wlkp. wyrokiem z dnia 22 maja 2014 r., wydanym w sprawie II K 57/12 Z. Ł. uznał za winnego popełnienia zarzuconych mu czynów i:

- za czyn opisany w punkcie I, przyjmując, że oskarżony wyrządził spółce (...) znaczną szkodę majątkową w kwocie nie mniejszej niż 377.963 złote i w konsekwencji kwalifikując ten czyn z art. 296 § 1 k.k. w zb. z art. 300 § 1, 2, 3 kk w zb. z art. 302 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art.12 kk, na podstawie art. 300 § 3 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i w zw. z art. 33 § 2 kk, wymierzył oskarżonemu kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 100 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda z nich,

- co do czynu opisanego w punkcie II, na podstawie art. 66 § 1 kk i art. 67 § 1 kk, postępowanie karne warunkowo umorzył na okres roku.

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk oraz art. 70 § 1 pkt 1 kk, wykonanie orzeczonej wobec Z. Ł. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby lat 3.

Na podstawie art. 41 § 1 kk, Sąd Okręgowy orzekł wobec Z. Ł. zakaz zajmowania wszelkich stanowisk w organach spółek prawa handlowego na okres lat 3.

Sąd Okręgowy uznał Z. B. za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie IV i co do tego czynu, na podstawie art. 66 § 1 kk i art. 67 § 1 kk, postępowanie karne warunkowo umorzył na okres roku.

Na podstawie art. 67 § 3 kk, Sąd Okręgowy orzekł wobec Z. B. obowiązek uiszczenia świadczenia pieniężnego w kwocie 10.000 złotych na rzecz Funduszu (...).

Nadto, Sąd Okręgowy uniewinnił Z. B. od popełnienia czynu opisanego w punkcie III.

Na podstawie art. 46 § 1 kk, Sąd Okręgowy orzekł wobec Z. Ł. obowiązek naprawienia wyrządzonych szkód w części poprzez zapłatę na rzecz:

- Spółdzielni (...) w Z. kwoty 3.280,34 złote,
- (...) S.A. w S. kwoty 1.802,34 złote,
- (...) S.A. kwoty 570 złotych,
- (...) sp. z o.o. kwoty 3.101,97 złotych ,
- Spółdzielni (...) w S. kwoty 349,21 złotych ,
- Przedsiębiorstwa (...) w G. kwoty 27.873,30 złotych,
- (...) sp. z o.o. kwoty 377.963 złotych.

Poza tym Sąd Okręgowy rozstrzygnął o kosztach sądowych.

Apelacje od wyroku wnieśli obrońcy Z. Ł. i Z. B. oraz prokurator.

Obrońca Z. Ł. zarzucił wyrokowi:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegający na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanych mu czynów, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na przypisanie oskarżonemu winy,

- obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia tj. art. 4, 5 § 2, 7, 410 kpk poprzez jednostronną ocenę dowodów, podporządkowaną w całości wydanemu orzeczeniu ocenę zeznań świadków oraz rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego.

Podnosząc te zarzuty obrońca Z. Ł. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od postawionych zarzutów, ewentualnie, o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Z tak zwanej ostrożności procesowej, obrońca Z. Ł. zarzucił wyrokowi:

- obrazę przepisów tj. art.415 § 5 kpk poprzez orzeczenie naprawienia szkody,
- orzeczenie zakazu zajmowania stanowisk w organach spółek prawa handlowego na okres 3 lat,
- orzeczenie kary grzywny w sytuacji kiedy kara taka nie będzie mogła być wykonana.

Formułując te zarzuty obrońca Z. Ł. wniósł o uchylenie punktów III i VII wyroku w całości oraz o uchylenie wyroku w zakresie orzeczonej kary grzywny.

Obrońca Z. B. zarzucił wyrokowi:

1. błąd w ustaleniach faktycznych z powodu nieuzasadnionego przyjęcia, iż szkodliwość społeczna zarzucanego oskarżonemu czynu z art. 586 ksh nie jest znaczna, w sytuacji gdy z ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego jednoznacznie wynika, iż społeczna szkodliwość tego czynu jest znikoma.

2. błąd w ustaleniach faktycznych z powodu nieuzasadnionego przyjęcia (w zakresie opisu czynu zarzucanego Z. B. z art. 586 ksh) czasookresu działania od 6 lipca 2009 r. do 15 grudnia 2010 r., podczas gdy Z. B. w dniu 29 września 2010 r. złożył pisemną rezygnację ze stanowiska prezesa zarządu (...) spółka z o.o. ze skutkiem na dzień 30 września 2010 r.

Podnosząc te zarzuty obrońca Z. B. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt. IV, V oraz VIII i na podstawie art. 17 § 1 pkt. 3 kpk w zw. z art. 1 § 2 kk umorzenie wobec Z. B. postępowania karnego o czyn określony w art. 586 ksh, a ponadto o obciążenie Skarbu Państwa kosztami postępowania za postępowanie przed Sędem I i II instancji.

Prokurator zarzucił wyrokowi obrazę prawa karnego materialnego art. 296 § 1 kk poprzez błędne uznanie, że oskarżony Z. B. stwierdzonymi w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym działaniami nie wyrządził (...) sp. z o.o. znacznej szkody majątkowej w kwocie nie mniejszej niż 913.969,13, gdy właściwa ocena stwierdzonych przez Sąd okoliczności prowadzi do wniosku przeciwnego.

Formułując ten zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części (pkt. VI sentencji wyroku) uniewinniającej oskarżonego Z. B. od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 296 § 1 kk w zw. z art. 12 kk i przekazanie sprawy w uchylonej części do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gorzowie Wlkp.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

W związku z tym, że apelacje prokuratora oraz obrońcy Z. B. zostały uznane za oczywiście bezzasadne, zaś do chwili opracowania przedmiotowego uzasadnienia apelujący ci nie złożyli wniosków o jego sporządzenie, na podstawie art. 423 § 1 i 1a kpk oraz art. 457 § 2 kpk, poniższe rozważania ograniczono wyłącznie do problematyki poruszonej w apelacji obrońcy Z. Ł..

Apelacja ta zasługuje na uwzględnienie jedynie w zakresie podniesionego w niej zarzutu obrazę art. 415 § 5 kpk. Natomiast w pozostałej części, jawi się ona jako bezzasadna i to w stopniu nad wyraz oczywistym. Dokonując takiej a nie innej oceny tej skargi, w pierwszej kolejności należy zaś zwrócić uwagę na jej lakoniczny, powierzchowny, a rzec nawet można, ascetyczny charakter. Nie trzeba bowiem dokonywać pogłębionej analizy sformułowanych w

niej zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych oraz obraży art. 4, 5 § 2, 7 oraz 410 kpk, by stwierdzić, że zarzuty te są schematyczne i ogólnikowe. Z kolei argumenty przytoczone na ich poparcie, w istocie rzeczy sprowadzają się do 4 zdań, w których to autor apelacji przypomina, że Z. Ł. nie przyznał się do popełnienia zarzuconych mu czynów, a ponadto, że konsekwentnie utrzymuje, iż jest niewinny. Taka specyfika omawianej skargi w konsekwencji powoduje, że dla odparcia wspomnianych zarzutów koniecznym byłoby przytoczenie tych wszystkich argumentów i spostrzeżeń, które w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zaprezentował Sąd pierwszej instancji. Ich powielanie jest oczywiście zbędne, zwłaszcza jeśli się zważy na to, że wspomniane argumenty i spostrzeżenia są niczym innym jak odzwierciedleniem wszechstronnie i wnikliwie dokonanej przez Sąd Okręgowy analizy wszystkich, wyczerpująco zgromadzonych dowodów. Przez wzgląd na specyfikę apelacji, na kanwie owej analizy wystarczy również ograniczyć się do stwierdzenia, że płynące z niej wnioski są logiczne i przekonujące, a to w konsekwencji uzasadnioną czyni tezę, że ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd orzekający odpowiada tym wszystkim wskazaniom, o których mowa w art. 7 kpk. Innymi więc słowy, ocena ta jest bezbłędna, a taki sam, poprawny charakter posiadają również poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne. Trudno jednak o inne w tej materii stanowisko skoro odzwierciedlają one rzeczywisty przebieg zdarzeń, zaś ich źródłem są wyłącznie te dowody, które przy zachowaniu kryteriów określonych w cytowanym wyżej przepisie, Sąd meriti uznał za wiarygodne. Kontrowersji nie wywołuje również kwalifikacja prawna czynów przypisanych Z. Ł., która to jest wyrazem prawidłowo dokonanej przez Sąd Okręgowy subsumcji bezprawnych zachowań zrealizowanych przez oskarżonego.

Jeśli zaś chodzi o kwestię wymiaru kar orzeczonych wobec Z. Ł., to wypada zauważyć, a wynika to z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, że określając ich wysokość Sąd Okręgowy miał w polu widzenia wszystkie, a więc zarówno podmiotowe, jak i przedmiotowe okoliczności czynu przypisanego oskarżonemu w punkcie I części dyspozytywnej orzeczenia (czyn stypizowany w art. 296 § 1 kk w zb. z art. 300 § 1, 2 i 3 kk w zb. z art. 302 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk). W ich obliczu oczywiście nie sposób nie zauważyć, że sytuacja majątkowa Z. Ł. jest skomplikowana, niemniej jednak nie można nie zauważyć również i tego, na co zwrócił uwagę Sąd Okręgowy, a mianowicie, że oskarżony jest dojrzałym i zdolnym do pracy mężczyzną, w związku z czym bez trudu będzie mógł podjąć działania, które umożliwią mu wykonanie orzeczonej kary grzywny. Reasumując, stwierdzić więc należy, że wymierzone Z. Ł. kary pozbawienia wolności oraz grzywny są sprawiedliwe i wyważone, a taki ich charakter sprawia, że nie są one dotknięte uchybieniem, o którym mowa w art. 438 pkt 4 kpk. Mankamentem wyspecyfikowanym w tym przepisie nie jest również obciążenie rozstrzygnięciem o środku karnym w postaci zakazu zajmowania przez oskarżonego wszelkich stanowisk w organach spółek prawa handlowego na okres 3 lat. Jak trafnie zauważył to Sąd pierwszej instancji potrzeba orzeczenia tego środka wobec oskarżonego była nad wyraz oczywista. Nie trzeba bowiem odwoływać się do szczególnego rodzaju argumentów by stwierdzić, że te prawidłowo ustalone przez Sąd Okręgowy działania oskarżonego, które to składają się na istotę przypisanych mu przestępstw, stanowiły realne i bezpośrednie zagrożenie dla obrotu gospodarczego, a nawet dla bytu podmiotów, w których oskarżony pełnił funkcje decyzyjne. W tej sytuacji rację ma więc Sąd Okręgowy, że przynajmniej na czas trwania środka probacyjnego zastosowanego wobec Z. Ł., istnieje nie tyle potrzeba, co wręcz konieczność pozbawienia go możliwości pełnienia wspomnianych funkcji.

Natomiast odnosząc się do zawartego w zaskarżonym wyroku rozstrzygnięcia materializującego środek karny w postaci obowiązku naprawienia przez Z. Ł. szkód wyrządzonych przestępstwem (punkt VII części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku), w pierwszej kolejności wypada zauważyć, że w przypadku szkody poniesionej przez Spółkę z o.o. (...) w P., wniosek o jej naprawienie, korzystając z uprawnień przewidzianego w art. 49a kpk, złożył prokurator. Konkretnie uczynił on to na rozprawie w dniu 15 maja 2014 r. (k.4974). A zatem, wbrew twierdzeniom apelującego, Sąd meriti, nie tylko, że był uprawniony, ale zważywszy na treść art. 46 § 1 kk, był zobligowany orzec wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej wyżej wymienionej Spółce. Z materiału aktowego rozpoznawanej sprawy wynika, że pozostałe podmioty (a właściwie osoby je reprezentujące), na rzecz których ukształtowano omawiany obowiązek, również złożyły wniosek przewidziany w art. 46 § 1 kk, w konsekwencji czego, Sąd Okręgowy zobowiązał oskarżonego do zapłaty na rzecz Spółdzielni (...) w Z. kwoty 3.280,34 zł., (...)w S. kwoty 1.802,34 zł., (...) S.A. w Z. kwoty 570 zł., (...) Spółka z o.o. w K. kwoty 3.101,97 zł., Spółdzielni (...) w S. kwoty 349,21 zł. i na rzecz Przedsiębiorstwa (...) w G. kwoty 27.873,30 zł. Podejmując w analizowanym zakresie takie a nie inne rozstrzygnięcie, Sąd Okręgowy jednocześnie ustalił, że wyżej wymienione kwoty składają się na roszczenia, o których już prawomocnie

orzeczono w innych postępowaniach (str. 6, 9, 10, 11, 12 i 13 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Zwrócenie uwagi na te ustalenia jest zaś konieczne ze względu na treść art. 415 § 5 kpk, który stanowi, że nie orzeka się, między innymi, obowiązku naprawienia szkody, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono. Zastosowanie tej antykumulacyjnej reguły musiało zatem skutkować zmianą zaskarżonego wyroku polegającą na ograniczeniu orzeczonego wobec Z. Ł. obowiązku naprawienia szkody do kwoty 377.963 zł. należnej Spółce z o.o. (...) w P..

Mając na uwadze przedstawione argumenty, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 437 § 2 kpk, orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie wynagrodzenia z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej Z. Ł. z urzędu w postępowaniu odwoławczym zapadło na podstawie § 2 ust. 3 oraz § 14 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).

Z uwagi na ogół dolegliwości finansowych dotyczących Z. Ł., a wynikających z zaskarżonego wyroku, Sąd Apelacyjny, kierując się treścią art. 624 § 1 kpk oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.), zwolnił oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym.